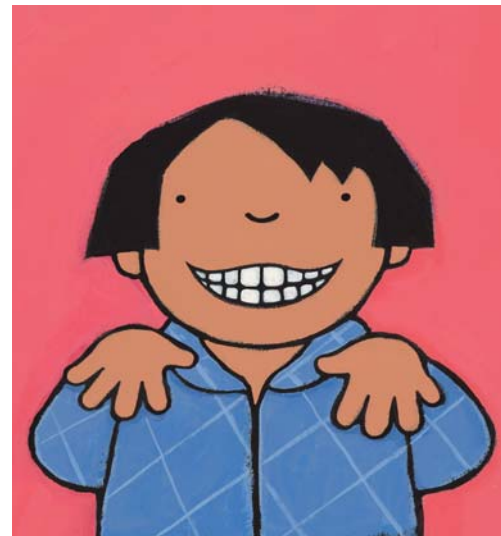

Bijtgrage kids

Waarom kinderen bijten en wat je eraan kan doen

'Toen onze Mop een Mopje was, was-ie aardig om te zien.

Nu bromt hij alle da-hagen en bijt nog bovendien...'

Dit kinderliedje is een klassieker bij jong en oud. Maar het zijn niet alleen ondeugende hondjes die hun tanden laten zien. Ook heel wat peuters in de opvang gaan door een heuse "bijtfase". Erg vervelend voor alle betrokkenen, dat wel. Maar is het ook verontrustend? En hoe ga je er op de werkvloer mee om?

Een kind bijt niet alleen uit frustratie of agressie. Misschien wil het afrekenen met het vervelende gevoel van doorkomende tandjes...

Waarom bijten peuters? Omdat het net zoals slaan, krabben, duwen en ander agressief gedrag tot hun normale ontwikkeling behoort. Peuters zijn volop op zoek naar zichzelf en hun plaatsje in de wereld. Ze willen alles zelf doen, maar beschikken over beperkte vaardigheden. Ze zitten dan ook boordevol frustratie. Aangezien ze die nog niet voldoende verbaal kunnen uiten, doen ze dit vooral fysiek. Soms is bijten ook een manier om de aandacht te krijgen. Eén flinke hap en peuterlief staat gegarandeerd in het middelpunt van de belangstelling.

Een uitweg voor spanning

Bijten is niet de schuld van een kind, het overkomt hem. Je kunt bijten het best vergelijken met een opgekropte spanning die een weg naar buiten zoekt. Eén troost: het bijten gaat vanzelf over als je er gepast op reageert. Als een kind groter wordt ontdekt hij andere, aanvaardbare manieren om spanning te uiten. Hij kan bijvoorbeeld over zijn gevoelens praten, met de woordjes die hij al kent.

Denk er ook aan dat een kind niet alleen uit frustratie of agressie bijt. Misschien wil hij soms afrekenen met dat vervelende gevoel van doorkomende tandjes. Of misschien is hij tijdens het ophaalmo-

Reacties van ouders

Dat hun kind in de opvang wel eens een klap uitdeelt of aan de haren getrokken wordt, leidt niet altijd tot hevige discussies met ouders. Ze weten dat het gebeurt en dat het hoort bij kinderen die groot worden. Maar als hun kind bijt of gebeten wordt, schrikken ouders meestal wel. De reacties zijn vaak erg emotioneel. Ouders van slachtoffers willen hun kind beschermen. De kans bestaat zelfs dat ze bijters als 'stoute kinderen' gaan zien. Ouders van kinderen die bijten, voelen zich vaak schuldig of gaan gebukt onder het feit dat hun kind door andere ouders als 'dader' aangezien wordt. In de opvang krijg je soms de vraag om kinderen niet langer met elkaar te laten spelen. Dat is echter geen oplossing. Zorg er als opvangouder of begeleider voor dat beide partijen open en constructief met elkaar blijven omgaan. Geef hun de nodige achtergrondinformatie over bijtgedrag. Licht je aanpak in de opvang toe. Toon begrip voor de emoties bij beide partijen en maak tijd om deze te bespreken. Met ouders van kleine bijtertjes kun je afspreken om consequent op dezelfde manier op dit ongewenst gedrag te reageren. Zo boek je het beste resultaat.

'Uitleggen dat het niet mag'

Carine Lippens van kinderdagverblijf Poppemie in Asper heeft ook ervaring met bijtgedrag in de opvang. 'Het gebeurt gewoon', zegt ze, 'maar dat betekent niet dat je het moet tolereren. Als ik zie dat een kind bijt, leg ik uit dat zo iets niet mag. De bijter mag dan heel even niet in de groep en moet opzij staan, maar dat duurt nooit echt lang. Daarna breng ik het kind dat gebeten heeft en het slachtoffer samen. Ik toon nog eens wat er is gebeurd en zeg dat dit niet kan.'

Te veel ruchtbaarheid geven aan een kind dat probeert te bijten, is volgens Carine niet zinvol. 'Bijten is immers een manier om aandacht te zoeken. Zelfs al kunnen kinderen zich al behoorlijk uitdrukken met taal, bijten gaat veel sneller en ze staan in zekere zin in de kijker als ze betrappt worden. Als ik over bijten communiceer met ouders, doe ik het dan ook discreet. Ik zeg nooit wie er gebeten heeft: dat is te beschuldigend. We weten dat geen enkele ouder bijtgedrag op prijs stelt. Daarom benadrukken we dat het om een fase gaat, die met een correcte aanpak snel voorbij is.'

ment zo enthousiast om je terug te zien, dat hij bij het knuffelen zijn tandjes in je wang zet.

Agressief gedrag is eigen aan de peuterleeftijd, maar dat betekent niet dat je het moet toestaan in de opvang. Maak er kordaat en rustig een einde aan. Bijt zeker nooit terug, ook niet zachtjes. Een peuter leert op die manier niet dat je iemand pijn doet wanneer je iemand bijt: daarvoor is zijn inlevingsvermogen onvoldoende ontwikkeld.

Wat in de opvang?

Beschuldig een kind niet of vereenzelvig hem niet met zijn bijtgedrag. Niet het kind is stout, maar het bijten is verkeerd. Wat kun je dan wel doen in de opvang?

- Reageer onmiddellijk op het bijtgedrag van een kind. Zeg duidelijk dat hij het andere kind heeft pijn gedaan en dat dit niet mag.
- Licht toe dat hij zich wél boos of gefrustreerd mag voelen. Zet hem eventjes apart. Herhaal dit telkens wanneer het kind bijt.
- Troost het slachtoffer. Gebeten worden doet pijn en is niet leuk.

- Observeer kinderen die bijten. Wanneer doen ze het? Vermijd deze situaties zo veel mogelijk, zodat de verleiding minder groot wordt om te bijten.
- Leer kinderen hun gevoelens benoemen.
- Blijf kalm. Herinner jezelf eraan dat het kind geen schuld draagt en dat bijten tot een normale ontwikkeling behoort. Je zult er sowieso opnieuw mee geconfronteerd worden in je opvang.
- Toon begrip voor de emoties die het bijtgedrag bij de ouders van de kinderen teweegbrengt. •

